जडीबुटीहरुको असल खेती तथा संकलन आचार संहिता

परिभाषा

उचित तरीकाले खेती तथा संकलन गरी स्वस्थ्य र गुणस्तरीय जडीबुटीहरुको उत्पादन गर्ने प्रविधि लाई नै जडीबुटीहरुको असल खेती तथा संकलन संहिता भनिन्छ

उद्देश्य

- सामाजिक सुरक्षा
- वातावरण संरक्षण
- गुणस्तरिय जडीबुटी उत्पादन
- मुल्य अभिवृद्धि

जडीबुटीको पहिचान

वैज्ञानिक नाम, अंग्रेजी नाम, स्थानीय नाम फोटो तथा गुणस्तर पहिचान, वंशाणुश्रोत अभिलेख राख्ने ।

जग्गा छनौट

प्रजाती अनुसारको प्रदुषणरहित माटो र हावापानी साथै स्वच्छ पानीको श्रोत भएको छनौट गर्ने ।

विरुवा रोपण

स्वस्थ तथा गुणस्तरिय विउ विजन, सहि दुरी, सहि प्रविधि, जैविक मल, सफा प्रदुषण रहित पानी, फोहरा, थोपा सिंचाई, स्वच्छ कृषि औजार आदीको प्रयोग

संकलन

रसायनिक तत्व वृद्धि हुने सहि समय पहिचान गरी सुख्खा मौसममा अरु विरुवाहरुको मिसावट नगरी अन्य विरुवालाई असर नपारी सफा बोरा वा डोकाहरुमा संकलन गर्ने

प्रसोधन

संकलित सामाग्री सफा पानीले धुने, केलाउने, पातलो गरी घाम वा छायामा सुकाउने

भण्डारण

राम्ररी सुकेको रोग नलागेको जडीबुटीहरुलाई ओवानो सफा बोरा वा थैलोमा राखि सुख्खा हावा लाग्ने ठाउँमा भण्डारण गर्ने । किरा जनावर संक्रमणबाट बचाउने

जनशक्ति

संलग्न व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य सुरक्षा सुनिश्चितता तथा तालिम प्राप्त हुनु पर्ने

कृषि औजारहरु

प्रयोग गरिएका औजारहरु चुस्त दुरुस्त, सफा तथा जिवाणु संक्रमण रहित राख्ने ।

अभिलेखिकरण

विरुवा रोपण देखि संकलन सम्मको विधि रेकर्ड अभिलेख राख्ने ।

हरेक भण्डारण गरिएको बोरा वा पाकेटहरुमा नाम, लट नं. संकलन गरिएको मिति आदीको लेवल राख्ने

मुख्य सिद्धान्त

- जडीबुटीको सहि पहिचान
- सुक्ष्म जिवाणु र अजैविक संक्रमण रहित स्वच्छ र गुणस्तरीय उत्पादन
- मानवीय स्वास्थ्य सुरक्षाको सुनिश्चितता
- वातावरण र जैविक विविधता संरक्षण

PTB

नेपाल सरकार
वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय
वनस्पति विभाग, थापाथली, काठमाण्डौ